

NEN-normen en waarden

Het Nederlands Normalisatie-instituut heeft de slogan 'De wereld op één lijn'. Een streven om meer kwaliteit en resultaat te krijgen door goede afspraken. Op nationaal en internationaal niveau. Hoe sla je 58.000 documenten op en hoe kom je erachter wat voor je werk/branche van belang is?

► *Leo Hooijmans*

Een verslag van een promotieseminar op 26 augustus 2004 van de NEN-uitgever. En van wat er nog meer aan regelgeving en normen gratis en/of duur betaald te verkrijgen is.

Het gratis seminar had na de korte introductie van Arthur Eger, uitgever, een vier-tal presentaties. Bij het vriendelijke voorwoord vroeg Eger vooral niet te wachten op de later geplande discussie, maar direct de vragen te stellen die bij de deelnemers (circa vijftig) opkwamen. Hij vermeldde niet dat het geen kritische vragen mochten zijn en dat hebben de deelnemers geweten.

Dollars, ponden en euro's

Erik van Veen (Jacobs Consultancy Nederland bv) lichtte middels een praktijkvoorbeeld toe hoe de normen (onder licentie) via het netwerk door de werknemers simpel zijn te raadplegen. Voordeel is dat er, voor de zeshonderd medewerkers in Leiden en op de buitenvestigingen, geen dubbele exemplaren worden besteld. De normen zijn bij de tijd en er is geen aanleiding om illegaal te kopiëren. Per saldo is het voordeliger in aanschaf. Hij meldde wel dat de werknemers moeite hadden om van het scherm te lezen. De normen werden veel op papier geprint. Op de vraag of het niet zinnig zou zijn om de teksten beter leesbaar voor het scherm te maken in plaats van de drukproeven van de cellulose exemplaren te gebruiken, keek Van Veen blij verbaasd (en Eger zuinig).

Eger informeerde de deelnemers over het raadplegen van normen via de digitale snelweg en van de besparingen en kosten. Vanuit een vijftal internationale rapporten

startte een chaotisch verhaal met een studie van Coopers en Lybrand (nu PWC) dat naar schatting 90% van het geheugen van een onderneming is vastgelegd op papier. Op een vraag uit de zaal van wanneer het rapport dateerde, moest hij toegeven dat het uit 1996 was. Hilariteit in de zaal, natuurlijk. Het had een goed verhaal kunnen zijn, maar omdat percentages over opbergen en terugzoeken zich afwisselden met dollartekens, ponden en euro's duizelde het de deelnemers al gauw. Enkele deelnemers hadden zeer directe vragen over het gebruik. Er werd melding gemaakt dat het niet alleen meer investering kostte om de juiste norm pas na twee tot vijf downloads in huis te hebben, maar de tijdsbesteding daarvoor werd als echt hinderlijk ervaren. Egers voorstel om de verkeerde normen terug te nemen, haalde het laatste probleem niet uit de lucht. Omdat de wet- en regelgeving (bijvoorbeeld de Arboret via Arbo-Informatiebladen) naar de NEN-normen verwijst, was de vraag of de normen dan niet voor iedere Nederlander vrij toegankelijk zouden moeten zijn, een zeer legitieme vraag. Het antwoord van Eger kwam met figuurlijke bommen en granaten retour en de vragenstellende deelnemers moesten zich ingraven. Zou er een norm voor presenteren zijn? Jammer, dat na de pauze 25-30 procent van de deelnemers afhaakte.

Na de thee bracht Jules Brugmans, team-leider NEN-klanten, een goed verhaal over het voorkomen van verouderde normen door middel van de NEN-Updateservice. Voor grotere bedrijven voor een kostprijs vanaf 2.500 euro een handig hulpmiddel.

Frans Gooskens, manager NENNET, informeerde over de NEN-Catalogus. Handig op cd-rom verkrijgbaar. Gooskens mijmerde nog over de papieren uitvoering van twaalfhonderd pagina's, maar gaf direct toe dat digitaal zoeken veel sneller gaat.

Brugmans en Gooskens luisterden goed naar de (opbouwende) kritiek en bij het noteren glunderden hun koppies bij het idee dat ze nog iets te verbeteren hadden. Bij de afsluitende borrel bleef hooguit een tiental deelnemers hangen. De hapjes hoefden niet eens uit de folie. Jammer dat een gastheer zich zo gedroeg, dat de gasten vluchtten. Gelukkig maakten de blikken van verstandhouding (met glimlach en knipsoep) van enkele NEN-medewerkers het weer goed.

Testen

Weer terug op kantoor direct het verhaal over de toegankelijkheid van de NEN-informatie testen! En het bleek waar te zijn. De uitleg van Gooskens en Brugmans waren inspirerend genoeg om de NEN-normen na te lopen die voor de kantoorhuisvesting van belang zijn. Eén was echt compleet vernieuwd (NPR-1813) en de Facilitaire Kengetallen (NEN-2748) was 'definitief' geworden. Via de vakinformatie was dat al vele malen bekend gemaakt en er waren toch al plannen om te bestellen. De test maakte duidelijk dat de informatie makkelijk te vinden is en de status van de normen duidelijk aangegeven. De afhandeling voor bestellen en betalen is via internet sterk verbeterd. Ondanks de vooruitgang dat de normen, naast de papieren vorm, nu in een digitale uitvoering verkrijgbaar zijn, mag

er (niet volgens Eger) kritiek zijn op de leesbaarheid en gebruiksvriendelijkheid. Wie al eerder normen digitaal besteld heeft, weet dat een digitaal normblad niet meer is dan een digitale kopie van de afdruk op cellulosepapier. In het begin niet meer dan een scan van een papieren origineel. Dat betekende veel data zonder de mogelijkheid om in het document op tekst te zoeken. Bij het inzoomen wordt de tekst slechter leesbaar. Deze laatste twee zijn een gegeven en niet bedoeld als kritiek. Het kost dubbele inspanning om met terugwerkende kracht documenten digitaal te archiveren. Bedrijven die dat nu nog niet goed doen, krijgen in de toekomst de rekening hard gepresenteerd. De beveiliging was in het begin weggelaten en daarna langzaam en knullig opgevoerd. Op dit moment (september 2004) is deze voor de betalende gebruiker vervelend van opzet. Als men voor een eigen scherm lay-out wil kiezen is deze niet vast te leggen. Notities en een digitale inhoudsopgave (door NEN achterwege gelaten) maken is onmogelijk. Onder de angstpsychose voor illegale kopieën

mogen alle betalende gebruikers lijden. Voor de echte boefjes is de geldverslindende beveiliging een lachertje. Vergelijk het maar met keiharde verkeersdrempels. De snelheidsasootjes malen er niet om en 90% van de bevolking mag er onder lijden. Je zal maar net rugklachten hebben.

Windows-monopolie

Het kan beter en... het kan slechter. Voor slechter kijkt men maar even op de webpagina's van de Sdu Uitgevers (voorheen Staatsdrukkerij). De webpagina's zijn goed handelbaar, alleen de mogelijkheid voor het los bestellen van bijvoorbeeld digitale AI-bladen (Arbo-Informatiebladen) is hier niet vindbaar. Wel een abonnement voor een cd-rom met alle bladen voor een dikke prijs (710,00 - 2.370,00 euro voor 1-15 gebruikers). Grof betalen voor zelfstandigen en kleine bedrijven. Alleen leesbaar onder Windows.

Andere slimme besturingssystemen mogen niet meedoen! De AI-bladen staan onder auspiciën van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en

worden onder andere gebruikt door de Arbeidsinspectie. Deze bladen horen dus voor iedere Nederlander toegankelijk te zijn!

Een beter voorbeeld geven onze oosterburen. Het Deutsches Buromöbel Forum geeft informatiebladen uit (vergelijkbaar met de AI-bladen) die men op beurzen in papieren vorm zo kan meenemen. Bestellen gaat tegen administratie- en verzendkosten. De digitale uitvoering kan men gratis via het web ophalen. In Nederland is het College bouw ziekenhuisvoorzieningen een goed voorbeeld. Een informatieblad zoals bijvoorbeeld 'Bouwmaatstaven voorzieningen voor verstandelijk gehandicapten' is voor 10,00 euro op papieren basis te bestellen en gratis via het web op te halen. Er wordt gelukkig voor verstandelijk gehandicapten goed gezorgd. Nu voor de rest nog. Nou ja, hoeveel rest nog? ■

► Leo Hooijmans is redactielid van FMI en werkzaam bij Galileo & Partners, e-mail galileo@npartners.nl